

Glasilo Prekmurskih Slo-
vencov. Cena na leto 20
K., na polleta 10 K., na
štrtinleta 5 K. Urednik i
izdajatelj Klekl Jožef vp.
pleb. Črensovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vrnejo.
Oglasi (inserati) se sprej-
mejo. Cena za eden kva-
dratni centimer 1.50 fil.
za ednok, za večkrat
popüst.

Zahvala.

Vsem, ki so mi čestitali ob priliki zvoljenja za držav-
noga poslanca, se iz srca
zahvalim. Te časti nesam
iskao a njeni ter ščem nositi,
kak dolgo de boža vola. Brez
razločka vsem ščem vse pos-
tati, v Prekmurji ne gledajoč
ne na njihovo vero, ne na
narodnost, ne na stranko, ka-
bom samo mogo i ka de se
pravičnoga od mene želelo.
Gda se dragim volilcom vroče
zahvalim na zavüpanji, pro-
sim nje i vse Prekmurce, naj
mi dajo stem zavüpanjom na
znanje vse njihove pravične
žele i naj mi toga svojega
zavüpanja tak nikdar ne od-
tegnejo, kak njim jaz svojega
srca nikdar ne zaprem.

Črensovci, 1920. dec. 8.

KLEKL JOŽEF,
vp. pleb. državni poslanec.

Na znanje naročnikom!

Vsem naročnikom damo na
znanje, ka Novine v novom leti
nedo dragše kak dozda, naimre
koštale do samo 20 kor. na
celo 1921. l., če ešče do dve-
jezero naročnikov dobijo. Če
naročniki ne bi narastli, te bi 30
koron koštala. Ali mi se vüpamo,
ka nede trbelo podignoti, le pridno
na delo širitelje i spravite vküp
dosta-dosta naročnikov i njihovo
število glasite notri v Črensovce
na „Opravništvo Novin“ do
novoga leta.

Opravništvo Novin.

Podpirajte Novine!

Kem dale od vere, tem bliže k prepadi države.

Ljubljanska pošta mi pride
na pamet. Pred par dnevi so
odkrili tovažijo na ljubljanskoj
glavnoj pošti. Pa tovažije neso
kakši neznáni pikušje i tepešje,
nego sami urádniki ali čestniki,
šteri so pošarsko službo oprav-
lali. Pét so jih pod ključ djali že.
Kradnoli so pa tei gospodje siro-
maške peneze. Pisma so gor-
trgali, štera so z Amerike prišla
i v šterih so Amerikanci svojim
domačim dolare pošilali, da bi
njim kaj primogli v njihovo ne-
voli, v skrajnom siromaštvu. Tre-
petajoč je čakala nejedna sirota
od svojega sina, moža, od svoje
hčeri svojega zahvalnoga roda
pomoči, da si more krepno župno
pošteno zabeliti, bose nogé obüti,
nage kotrige pokriti. Pa prejšli
so tei penezi, zápili so je tisti,
šterih dužnost je bila — i šteri
so za to dužnost dobro plačo
vlekli, — te peneze čuvati i na-
slovjenim zročiti. Kradnoli so ču-
varje! Teh pazitelje, šteri bi je
pa mogli kontrolérati, so pa mu-
čali za piti. Z tovaži so vküp pili
zvün dva, šteriva za celo delo
nesta znala i zamučali odiranje
sirot. Kaj je brigala njé suza
sirote, kaj od mraza dregetajo-
čeh javkanje, naj so oni dobili
samo svoje piti, svoje goščenje
svoje plese, pri šterih so se še
pošteno, šengárili z klerikalcov
to je z krščansko mislečih ljudi!
— Pa tak daleč kak je moglo
priti?

Če bi v duši teh gospockih
tolvažov živelá vera, štera pravi
„ne kradni“ i „ka roparje v ne-
besko králestvo ne pridejo“, bi ne
bili segnoli v žep sirotam, da bi
ga za svoje lumparije spráznili.
Ne, nego bi glédajoč na podlogi
vere plačo za pravičnost i kázen

(kaštigo) za tovažijo, bili ostali
nevtepeni i nevraženi pri doti-
kanji tujega blága.

Pa ka so nej meli vere, štera
bi je od hüdobi je sédme pre-
povedi vkraj držala, je zrok vzgoja
brez vere. Če bi je versko-ja-
kostno vzgojili ne bi kradnoli,
sirot ne bi ogülili, lačnim krüha
ne bi vzeli, nagim pa odevala.
Šola brez versko-jakostne vzgoje
rodi familije, šterih kotrige ne-
majo dúšnevesti nemajo srca. Pa
vendar se dela za to po vsoj
državi, šole podržaviti, i spraviti
ž njih vero. Minister dr. Korošec,
naše krščanske stranke pristaš, je
jedini zdigno glas proti tomi na-
kanenji, njegov kollega, liberalni
minister dr. Kukovec, je zato to
zahtevao, naj dr. Korošec mi-
nistersko čast odloži, ar se je
podstopo brániti tiste šole, šterih
vučenicje nedo kradnoli kak dr-
žavni urádniki penez sirot.

Samo poštenje nema moči
obdržati na pravoj poti, če nega
vere z ednim tüdi poleg. Poštenje
samo tak daleč sega navadno,
kak daleč vidijo človeče oči, vera
pa gleda z očmi nebeskoga Očé,
ki vse vidi. Zato z podvojenim
glasom kričimo: vere z šol ne
püstimo! Šole brez vere do nam
gojile ljudi spodobne nešterim
ljubljamskim poštnim tovažjom, ki
do iskali samo svoje zabáve,
nasladnosti, čeravno ztem dol-
potegnejo zadnjo coto obleke z
sirote i njoj z lamp vzemejo sled-
njo skorco sühoga, plesnivoga
krüha.

Sodite, je mogoče, da bi
država obstála pod ravnanjem
takših ljudi? — Zato pa širite
versko vzgojo po vseh šoláh, po
vseh družinah! Ki to ne dela,
slabi državo, pripravlja nezado-
voljne dúše na svetovno revolu-
cijo, štera vse pometé!

Zapostavljanje Prekmurcov.

Šče te, gda je Koroška bila zasédena od naših čet, so se Prekmurci nikak zapostavljali; to se pa zdaj tem bole godi, ar je mnogo uradnikov, ki so bili na Koroškom, brez službe. — Cela truma se jih je priselila té dneve v Prekmurje, domači ljudje pa čakajo mesece i mesece vgodno rešitev njihove prošnje za službo, pa se je, žali-bog, nemorejo v čakati. — Ali nemamo nikaj proti tomi, če pridejo se v službo, v Prekmurje Kranjci, Primorci, Korošci, Štajerci, ar smo si vsi bratja, vsi smo ednoga in istoga plemena, v nuki naših slavnih prededov, Pribine in Kocela, samo naj pri tom naši domači ljudje ne trpijo, da bi se zapostavljali. Vaš namen nej tú té, da bi Mažarone zagovarjali, nej.

So pri nas, med ljudstvom ljudje, ki so skoz in skoz jugoslovanskoga, slovenskoga mišljenja, dúha. Té ljudje so se šče pod mažarskov vladov potegúvali za pravice svojega ljudstva in gda je prišo prevrat i je Jugoslavija postala gotova stvar, so agitirali, navdúševali, prigovarjali narod za njo.

Zdaj tei ljudje to dobijo v zahvale svoje požrtvovalnosti, da ne dobijo službe.

Poznan dva bivša dijaka, šteriva sta zavolo peneznih razmer, zavolo velike dragoče nej moglo nadaljavati svojega včenja, kak bi naj raj bila. Té dva dijaka sta to zadnje šolsko leto v Sloveniji i sta zmožniva potemta nej samo prekmurščine nego tudi književne slovensčine i mažarščine pa vkljub tomi se ž njima naši ljudje zapostavljajo.

Opominamo merodajne oblasti, da kaj včiniijo, ar ovak začnemo boj i nevsmiljeni boj proti zapostavljanji Prekmurcov. Vidite, da ljudstvo je z nami i mi smo ž njim, ar mi smo njegovi ono je pa naše!

Transmuranus.

Glasi.

Dolenski plivanoš g. Kleki so bili pred sodom v Budapešti od obtožbe oproščeni, tak so nam poročali gospod predsednik deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani dr. Ivan Brejc.

Šteri majo svoje grúnte, zemlo, hižo, gorice ali kaj takega na Vegrskem, naj se zdaj paščijo k carinarskomi uradi (vámhivatal) ar samo tam dobijo dovoljenje, da bodo smeli drugo leto hoditi zemlo delat prek meje. Druga dovoljenja ne bodo nikaj valála. Vsakšl more sliko (kép) s sebov prinesiti. V dolnjelendavskom okraji je carinarnica v Dolnji Lendavi, Kolodverska ulica.

Pri toj prilíki, da odidem na moje stalno službeno mesto v Novi Sad (Ujvidék) kličem srčni z Bogom vsem mojim dragim prijateljom pa poznancom, od šterih se nemrem osebno odsloviti.

Dr. Jožef Kočar.

Sobota. Po celoj Soboti se guči, ka so neštérni uradniki deci knige z rok trgali na ulici, štera je v vogrski razred hodila. Prošili bi policijo, naj nasilne krivcé zasledúje, vogrskoj deci pa naj se ne brani tiste, ka je višji šolski svet v Ljubljani dovoló. Prosimo pravično rešitev toga pitanja.

Našim Goričancem! Ne davno, kak sam se ločo od Vas. Med Vami sam bio in znam kakše žele mate. Mnogi se tožijo, da se jim godi krivica od strani Jugoslavije. Jaz pa pravim, da Vam se samo to tak vidi, ar Vi preveč s črnimi očaljami glédate Jugoslavijo. V tom Vas šče pa podpirajo madžaronski agitatorje. Premislite, si pa morete, dnesdén je nindri nej dobro. Vsešérom šče dosta hújše, kak pri nas, v Jugoslaviji. Kda se pa ednek meje odprejo pa de ešče pá bolše. Moremo potrpeti, ar brez potrpljenja nega življenja. Madžaronskim agitatorom nikdar ne vórvlite, ar vsaki Madžaron zagovarja Vegre. Če se pa komi kakša krivica zgodi, naj jo javi. — Žitnik goričanec.

Kalendare vsi naročniki, brezplačno dobijo, ki so dali ali dajo kakšo podporo. Brez podpore, brezplačno dobijo kalendare, 1) sirote, 2) ki so na 10 let naprejplačali Novine ali M. List, 3) ki so od 20 K vekšo naročnino poslali i 4) vsi širitelje Novin i M. Lista kak vsikdar. M. List je za vse naročnike brezplačen bio l. 1920. samo podpora se je prošila, a dužen je nišče nej bio dati.

Tolvajije bistríčke so odkrite. Po Bistricah ljudstvo to jesen niti dollečiti vúpalo, cele noči so vnogi svetili. Predrzní roparje so vse zodenli. Komadant Črensovske orožniške postaje, g. Ovčar Tomaž, en pravi orožnik, koga cela krajina ljúbi i poš túje, je konec napravo toj ropariji. Spolovo je dve roparskivi bandi i zdaj je prines blaženi mir.

Hotiza. Z veleposvestva Eszterháziyovoga je dobila občina naša 140 plúgov trávníkov z árende pri „Gyuli“. Katasterni dohodek teh trávníkov je

Podlistek.

Kratke črtice iz naše zgodovine.

Gda so se naši stari očetje preselili, so ešče poganje bili in takši ostali tudi v novoj domovini skoro dvesto let. Da je pa že v človeškoj naturi iskati si kakša božanstva, štera mali in od šterih vúpa kaj dobiti, so tudi slovenski poganje, kak vsi drugi, meli svojo vero i boge. Meli so pa to vero: Zvíra lúdi so ešče dúhovna bitja, štera vladajo ves svet. Ta bitja so ločili v dobra i slaba. Dobro so zvali boge, slabe pa bese. Vse ka je dobroga na sveti pride od bogov, ka je pa slaboga pride od besov. Oča vseh bogov je Perun. Te je stvaró zemlo, sunce, zvezde i mesec. Gda se je bliskalo so pravili: „Perun orje z ognjenim plúgom.“ Bog morja, zemle, vode je Triglav, bog pasterov je Veles. Morana je bila bes, štera je prinašala

smrt in zimo. Stribog je napravlaó vikér. Pazlivosti vredno je pa to, da so vervali ka je človeška dúša nemrtelna. Gda je telo zakopano, se dúša pravičnoga preseli v raj, dúša húdobnoga pa k besom v čarno noč. Pot po šteroj púše idejo na drugi svet je boža dogá (mávríca).

S takšov verov so prišli naši očevje v kraje gde je že bilo mnogo krščeníkov, štere so preganjali. Krščanski misijonarje so večkrat poskušali priti med nje, nego zaman. L. 612 je šteo priti med Slovence sv. Kolumban, nego s spranji njemi je bilo nazodeto, naj ne ide ar so ešče Slovenci ne dozorjeni za vero. Sv. Amand, belgijski púšpek je prišeo, tada zaman. Slovenski vojvoda Borut je l. 745 poslaó svojega sina Gorazde i bratka Hotimira na Bavarsko, gde sta dobila sveti krst. Gorazd je bio prvi krščanski slovenski knez. Za njim je prišeo Hatimir. Oba sta razširjala krščanstvo. Salnogaški (Salzburg) púšpek (škof) Virgilij njemi je poslaó precí misijo-

narov. Šlo je počasi, ar so se mnogi proti postavljali, pa ešče preganjali svoje krščanske brate. Vse to se je bole godilo na juged nas, gde so tudi duhovniki iz akvilejske púšpekije (škofije) misijonarji. Par let kesnej, gda je v Solnogradi bio za škofa Arno so prišli prvi misijonarje v Panonijo. Arno sam je pohodo te kraje i dao zozidati v Soboti cerkev. Za njim je prišeo púšpek škof Teodorik z novimi duhovniki.

Jako dosta sta pomogla za razširjanje krščanstva vojvoda Pribina in Kocel. Pribina je v Blatogradi dao postaviti tri cerkve, edno v Peči, v Kiseki (Kőszeg), v Lendavi, v Zalaberi, v Ptuiji, v Dudlebi pri Radgonji pa ešče druge. Pod Kocelovim vladnjom so nastale sledeče cerkve: v Turnišči, pri sv. Nedeli, v Rogačovci i v Lekí.

Dva največšiva misijonara v našem kraji sta bila sv. Ciril i sv. Metod. Dosegnola sta pa zato tak došta, ar sta ljudstvi v slovenskem jeziki glasila božo reč. Par let sta

1119 K 81 v, to je na plüg spádne 7 K 99 fil. arende. Poleg odredbe ministra za agrarno reformo je od plüga desetkrat teliko zdaj računati, tak se to od plüga 79 K 98 fil. arende more plačati. Mi Hotičanci smo pa od porecle mogli 200 koron plačati, štera pa ozdalec ne merila en plüg. Kak druge občine, smo se tudi mi obrnoli na naše „kmečko zvezo“, da i nam sirotam spravi nazaj krivično rendo, kak je drugim spravila.

Veliko vnašajo jáko lepši moških i ženskih šofov se debeli g. Seržen v Lotmerki. Ar je čena selo nizka, blágo pa trno lepo, naj niden ne zamúdi prilike ka ga ne bi pogledno. V zoro (mújstre) se tñdi pošljejo, če što žele.

Prosimo svedoke! V večih mestat se guči, kaje brš Pater Gabor Hilar, pisac pri agrarnoj reformi v Beltincih, pravo našterim ljuden, ka ne dobijo drv, zakaj se ne na njegovo stranko glasivali i ka zgubijo zemljo, se je protio onim, ki do na kmečko zvezo dávali votum. Presimo svedoke, če je to istina! Tečas ne verjemo. Če je pa istina, bomo pravico zagovarjali.

Na zvone v Črensovsko cerkev je darüvao Žalig Ivan z Žižkov 5 dolarov; ravnatelj je dao na samostan, en dolar pa na podporo M. Lista.

Za „Orla“ so darovali: od sv. Jurja: Mariš Emilia 20 K, Horvat Štefan 10 K, Kornhäuser Alojzij 10 K, Kornhäuser Ana 3 K, Jan Kornhäuser 2 K, Bokan Pavel 10 K, Bokan Franc

delala na Moravskem potem sta pa šla v Rim. Potüvala sta prek Panonije in tak sta prišla k našim vladari Koceli. Te njema je dao 50 slovenskih mladencov, štere sta véila za duhovski stan. V Rimi so sv. Oče Hadrijan II. oba za püšpeka posvetili. Ciril je pa že tam v Rimi obetežao in mro l. 869. Metod nazajideži iz Rime na Moravsko, se je stavo pri Koceli v Blatogradi, odkod je z velikov gorečnostjov varžširjao Kristušovo vero med našimi predniki.

(Dale.)

V tujini.

Dežela rajskomila,
Prekmurski ljubi kraj,
Zakaj sva se ločila,
Da žalosten sem zdaj!

Če tüje rož'ce gleda
Mi žalostno sree,
Šče cvetje mi praseda,
V Prekmurji lepše je.

10 K, Gombec Marija 10 K; z Domajinec: Lük Janez 3 K, Žilavec Marija 1 K, Žilavec Marija 1 K, Šinko Marija 3 K, Gombec Ana 1 K; s Cankove: Vogrinčič Anton 10 K; s Celja: Marija Nerat 10 K; Benko Ana 2 K i z Domajinec; Nemec Alojzij, od zv. Jelenc: 2 K. Bog plati sakšemi, šteri je voššo za krščansko društvo dati kakši krajevar! Orel z Goričkoga.

Mačkovčarom na Goričko.

Guči se prinas, ka je agrarna reforma tam z Marofa stírala nekoga béroša, šteri je že nad 30 let bio tam v službi samo zato, ar je zahtevao svojo zastano konvencijo. Dajte nam odgovor, je to istina ali pa nej. Dosta gučov kroži okoli i naj se pravici kvar ne zgodi, ščemo priti do korna vsake laži ali vsake istine.

Azon alkajomból, hogy állandó szolgálati helyemre, Ujvidékre távozom, szívélyes Istenhozzádót mondok mindazon jó barátaimnak és ismerőseimnek, akik től szívélyesen el nem búcsúztattam

Dr. Koesár József
kir. törvényszéki bíró.

Páli nekaj za Vas!

Ali kašlate? Sline odstranjüje i kašeovtiša. Zagorski prsni sok 9.— K Hega pločice (prsne pastile proti kašli) 7-50 K Bonboni iz slada i trpotca od 3.— K naprej. Prsni tej proti kašli 8.— K. Guajakol sirup na doktorski predpis 40.— K. Lipov tej 8.— K. Fiakerski práh 8 K.

Pakivanje i poštnina se računa posebi ali najfalej. Kelko več se naednok naroči, tem falejši bo-do stroški. Naročila se adresirajo: EUGEN V. FELLER, lekarna Stubica donja Centrala 146. Hrvatska. Pri pitanji se štampilje more pridjati za odgovor.

Če čüjem ptičke peti,
Ne gene spev srca,
Šče ptička žvergoleti
V Prekmurji lepše zna.

Če plavati v potoki
Zagledam ribice,
Sree topi se v joki:
V Prekmurji lepše je.

Domače rož'ce, ptice,
Srebrne ribice,
Ve mate veselice
Za žalostno srce.

Zato nazaj v Prekmurje
Tam radost je doma,
Tam ne kalijo burje
Nam mirnoga srca.

Miloslav.

Osebnosti. Naš poslanec iz Prekmurja g. Klekl Jožef so v péték 10-ga t. meseca edpotüvali v Belgrad, naj morejo nazoči biti pri otvoritvi parlamenta, štera se vršila v nedelo 12-ga t. m.

G. Božidar Sever, dolnjelendavski župan, so dnes teden bili v Varoždini na shodi za voljo elektrike. Ka se je sklenilo na tom gyülejši, bomo že objavili.

Trgovski pomočnik z

več letnov praksov išče službo v trgovino z železnim ali z mešanim blagom. Naslov povej Uredništvo Novin.

Vekšo množino

lotmerskoga vina in okoli 200 hl. dobre jabočnice po 5 koron liter má na razpolago trvdka Josip Kosi, Križevci pri Lotmerki.

Nova tiskarna.

Moderno opremljena tiskarna (štamparija) v G. Radgoni sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela i je točno spelava. Knigoveznica, knigarna, trštvo z papérom i pisarniškinimi potrebčinami! Bogate záloge papéra, pa zmernih cenah. Odáva na drobno i debeli. Seznámi zálog i cen na razpolága. Tiskárna Panonija Fr. Jerebič i tov. komanditna družba v G. Radgoni.

Nasl. Marton Kalmana

Jožef Toplak

železna trgovina

v DOLNJOJ LENDAVI.

Pripóračam:

Obljalo za lančare,
Portland cement,
Vapno na malo in na veliko
Koks in bukvenovogelje za kovače.

Zdaj rávno je prišlo tüdi dosta vsakevrste železa.

Nizke cene!

Ivan Kokot

trgovina z mešanim blagom

(nasproti cerkve)

Dolnja Lendava.

Priporoča svojo veliko zalogo različnoga tkaninskoga blaga kakti:

Zefire, druke, šifon, kaper, satene, belo platno, cajge za moške in ženske, štofe i. t. d.

V zalogi zmerom karbid kak tudi drugo špecerejsko blago.

V zalogi liče, fini beli ameriški petrolej. Dobiva se zmenjena sol vse po najnižjih dnevnih cenah.

Točna podvorba. Zmerne cene.

Mastin

primešaj krmi; vsaki teden jedno prgišče, če se pa dava kak nadomestilo za krmo, te 2 prgišči. 5 zavojčkov Mastina, prahu za krmljenje zdrave, debele živine, za stvarbo belic i mleka, zadostuje za 6 mesecov za vsako živinč. Dobo je največje premije v Londoni, Parizi, Rimi, Beči. Na jezere gospodarov ga hvali i znova kupuje. Zatevaj ga pri lekarnari (apotekari) ali pri trgovci, vsaki ga lahko prosto odáva. Ali pa piši lekarni Trnkoci v Ljubljani, Kranjsko, po 5 zavojčkov. Košta 30 K 50 fil. z poštninov.

Mršavost (krlavost)

srbeščico, kraste, lišaje, vniči pri človeki mast proti mršavosti. Brez dišace i ne maže perila. 1 lonček za edno osebo s poštninov 12 K 50 fil. pri lekarni Trnkoci, Ljubljana.

Franc Seršen, trgovec v Ljutomeri pri cerkvi ma zmerom veliko zbiru lepoga i močnoga blaga za moške i ženske obleke, štere odava po najzmernejših cenah. Pri Seršeni se dobi tudi vsevrste svile za mlinska sita (pajtlne) po najnižji ceni.

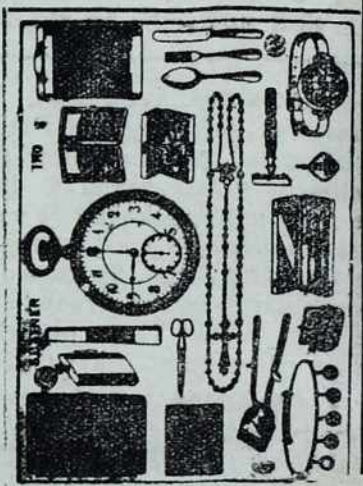
Ščete dobro i poceni kupiti?

Najzanesljivejša

vôra je Suttnerova vôra!

Niklasta, jeklena (ocelna) srebrna ali zlata vôra, vsaka Vas bo zadovoljila. Tudi verižice (lančke), prstane, viličane, vsakovrsne dare, i potrebščine kak: škarje, nože, priprave za britje šibčnjake (toke za špice) diamante za rezanje stekla (glaža), doze za smodke (cigare) i cigaretnice, zapesnice itd. Vse dobro i poceni najdete v ceniki.

H. SUTTNER, Ljubljana, št. 945.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko Polje i Slovenske gorice r. z. z. o. z.

odáva: razne tkanine za moške i ženske obleke, vseh vrst začimbe, črevlje, usnje (leder), deske (blanje), stavbeni les (za cimpranje), poljedelske stroje (mašine).

Küpüje: pšenico, žito, kukorico, hajdino, proso, oves, kože, pač vse kmečke pridelke. Posredüje (pomaga küpiti) pri küpili vekših poljedelskih strojev, kak parnih mlatilnic. (mašin za mlatiti), motorov i. t. d.

Pravico küpüvati i odavati zadrugi majo samo kotrige. Nove kotrige (člani) se sprijmejo v združnoj pisarni v Gornjoj Radgoni i pri vseh podržnicah.

Glavna trgovina i pisarna v Gornjoj Radgoni.

Podržnice: Gornja Radgona, Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeri (Lotmerki), Beltinci.